

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „ 50
Egy hétre 1 — „

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseknél a szerinti jutányos áron vezetnek fel. Bélyeg-díj mi-
den külön beigtatásért 30 kr.

A nemzeti gyász napja.

Debreczen, okt. 5.

Minden nemzetnek, minden vallásnak meg van a maga örömnapja, meg van a gyász évfordulója. A mi nemzetünknek, a független Magyarország után áhító, sóvárgó és esdő jó magyar népek legkeserűbb legbizalmasabb napja **október hatodika.**

Gyász fátoly borult 1849-ben az egész hazára ezen a napon. A gyűlölet, a bosszu ülte ekkor Belczazár ünnepét, — és az Irás szavaival „lehullott a mi fejünk koronája.”

A hősök hősei, a haza legjobbjai estek elekkor a gögös zsarnok bosszujától. Arad, Temesvár, Kolozsvár, Pozsony és a pesti Új épület tehetnek tanubizonyítást a nemzet mellett, hogy van oka sirni, van oka zokogni, — ha eszébe jut, — mily gyalázatos halállal multak ki azok, akik Magyarország szabadságáért, Magyarország függetlenségéért küzdöttek.

Az osztrák, — aki orosz segítséggel verte ki hős honvédeink kezéből azt a kardot, — melynek ő folyton hátat mutatott, azt hitte, hogy a hóhér kötelének szoritása, — az eszmét is megfojtja.

Csalatkozott!

A szabadság, a függetlenség olyan sajátos plánta, mely akkor tenyész legbujábban, ha vérrel, még pedig ember vérrrel öntözik.

A magyar nemzetet egy perczre megzsibbasztotta elbágyasztotta ugyan a brutális katonai gyilkosságok hosszú sorozata, — de csak azért, — hogy aléltságából életre ébredve érezze, tudja, belássa, hogy azok a hősök a kik a bitón, vagy golyó által lettek ki végezve, eszméért haltak meg, a nemzet érdekeiért vértettek el.

Innen van azután, hogy daczára ennek a mai közönyös, tespedt és ugy politikailag, mint társadalmilag fenékgig romlott korszaknak, a nemzetbeg mégis folyton jobban és jobban terjed az ájtatosan vallásos tisztelet azoknak a szent embereknek emléke iránt, akik a nemzet igáiért vértanui halált szenvedtek.

És terjed főleg abban az elemben, mely Magyarországnak valódi és erőteljes életére; abban az elemben, melynek apái a multban az ekevasból kovácsolt karddal állották utját a török hódításuknak; abban az elemben, mely a nagy szabadságküzdelmekben mindig a haza szabadságát védő vezérek Bocskay, — Bethlen, Tököly, a Rákócziak és Kosuth Lajos oldalán küzdöttek; abban az elemben, mely ma is szívvel-lélekkel Magyarország függetlenségének hiva.

Ez az elem, a közpolgárság és földmives osztály nagyon is jól tudja azt, hogy ha most a közös ügyes garázdálkodás osztja is ki a népnek a száraz és penészes kenyeret, — azért ennek a magyar nemzetnek előbb utóbb függetlennek és önállónak kell lennie.

De erre emlékezteti minden jóra való magyar embert októbernek szomorú és gyászos hatodik napja.

És ti magyar apák és anyák, ha szíveteknek legutolsó rejtekében van még a hazafiságnak egy kis szikrája, magyarázatok meg kisdedeiteknek, — mondjátok gyermekeiteknek, kik voltak az október hatodiki márttyrok.

Mutassátok meg nekik a hősök és vértanuk arczképeit, — s buzdítsátok, hogy e szentek emlékét tiszteljék mindörökké.

Akkor azután a vérrózsákból mihamarább kivirul a szabadság soha el nem hervadó virága.

Ez legyen október hatodikának tanúsága.

Hentaller Lajos.

A Stroszmayer-párt visszavonulása.
Egy horvát lapban olvastuk azt az értesület, hogy a Stroszmayer-párt a közelgő választásokon nem szándékszik részt venni. A párt inkább visszavonul, mintsem hogy a tartományi gyűlésen ki legyen téve a többi ellenzéki párt támadásainak, s inkább lemond az aktív politikáról, mintsem a pártokat még élesebben szembe állítsa egymással. A horvát mérsékelt ellenzék egyelőre a sajtó útján kívánja folytatni tevékenységét.

A képviselőház munkastatisztikája.
A képviselőház öt ülészakáról a mai utolsó ülés végén bemutatott részletes elnöki jelentésből kiemeljük ezeget az érdekesebb adatokat:

Az egész országgyűlés alatt a képviselőházhoz 15 királyi leirat érkezett. 263 interpellációt terjesztettek elő, melyek közül hét

maradt elintézetlenül; 68 önálló indítvány tettek, a melyek közül 1 elintézetlenül maradt. Az országgyűlés folyamán 207 törvényjavaslatot nyújtottak be, a melyek közül 184 szentesítést nyert, 8 szentesítésre fölterjesztetett, 6 visszavonatot, illetőleg tárgyalanná vált, a többi pedig függőben maradt. Előfordult továbbá 139 mentelmi ügy, a melyek közül 124 elintézetett, a többi függőben maradt. Az országgyűlés folyamán a képviselőházhoz 2214 föliratot és kérvényt intéztek, a melyek közül 1117 elintézetést nyert, a többi függőben maradt. Az országgyűlés alatt a Ház magyarországi tagjai közül 23 meghalt, 62 lemondott, 6-nak a mádatumát pedig bizottsági ítéletek nyilvánították megszűntnek. A képviselőház a lefolyt országgyűlés alatt 659 rendns ülést s a főrendiházzal közösen 5 együttes ülést tartott.

A magasabb humor köréből.
A kiknek a mai szomorú viszonyok közt kacagni van kedve, az csak olvassa el az itt következő politikai hirt, melyet a kormány német felhivatalosa, a „P—L—d” után közlünk. Perczel Dezső belügyminiszter, közelebbről körrendeletet intéz az összes hatóságokhoz s a választások alkalmából a t ö r v é n y p á r t a t l a n a l k a l m á z á s á r a h i v j a f e l a f i g y e l m e t, e g y b e n k ö t e l e s s é g g é t e s z i, h o g y m i n d e n e r ő v e l t a k a v á l a s z t ó i j o g g y a k o r l á s á n a k s z a b a d s á g á t. Lám, nem is hittük, hogy a Bánffy-kormányban ekkora humor lakozzék.

A választókhöz.

Nyakunkon a választások!

Nemsokára hivatva lesz a magyar választó teljesíteni kötelességét hazája iránt, önmaga iránt, családja iránt.

A választói jog a polgári jogok legszebbike e jog gyakorlataival az államhatalomnak részesevé lesz a polgár, a szavazás ténye folytán. Dönteni van hivatva a felett: hazafiasan kormányoztassék-e az ország, vagy a nemzeti önállósággal mentés irányban?

Megvédje vagy feladja bővitse, vagy tékozolja; visszaszerezze, vagy elveszítse az ország jogait a kormány, mely a szavazók által felküldött többségből alakul.

Oltalmazza, vagy feláldozza a magyar nemzet anyagi érdekeit a magyar gazda, a magyar iparos jólétét, megélhetésének kellékeit?

Mikor ily fontos tények felett dönthet a szavazó, magába kell hogy szálljon fel kell hogy ébredjen benne az öntudat hogy lelkiismeretbe vágó hivatást teljesít; meg kell hogy szólaljon benne a becsületérzés hangja, hogy életbevágó fontosabb kérdésekre becsületesen lehet csak felelni, fel kell hogy lobbanjon benne az önértzet, mely felrázza lelkét és ülébe kiáltja hogy ő magyar ember és szent jogot gyakorol! De meg kell hogy emlékezzék arról is mennyit szenvedtek, küzdöttek, vértettek atyáink e jogért mert érettnék hitték a magyarnépet e jog élvezetére.

Igaz, hogy oly érdekek melyek ellenkeznek a haza érdekeivel, 1848. óta megtizedelték a jog élvezőinek számát.

De addig is, míg a függetlenségi és 48-as pártnak sikerülend megszerezni a választói jogot minden nagykorú polgár számára, ki magyarul írni és olvasni tud, addig is teljesíték kötelességüket azok kik az alkotmány sánczain belül maradtak.

Szavazzanak úgy, mint magyar hazafiakhoz illik, szavazzanak úgy, hogy ne kelljen pivulniok feleségeik, gyermekeik előtt.

Minden meggyőződés tiszteletre méltó ha őszinte, de minden oly szavazás, mely nem a meggyőződés kifolyása, szegyen és megbélyegző cselekmény.

Azonban nemcsak a honfiai kötelesség parancsolja a lelkiismeretes szavazást hanem az önérték is.

Az adók évről évre, szaporodnak Az állam ma tizszer annyit költ mint költött a dicső emlékü 1848-ban.

A magyar gazda terményeinek ára folyton esik és az ország feladta jogát, megvédeni földmivelését, mint más országok teszik.

Nekünk olesón kell mindent adni, hogy az osztrák olesón vehessen mindent: ezért veri le földünk terményeinek árát a közös vámpolitika.

A magyar iparosnak nincs munkája, mert százmillió számára özönlének le éventént az osztrák iparcikkék a magyar fogyasztóterületre.

Fiaink nem magyar zászló alatt, nem magyar vezénylet alatt, nem magyar érdekekért szolgálnak és ha parancsolják, e'vérzenek, meghalnak.

A külföld azt sem tudja, létezőnk-e? csak most, az ezredéves pazar ünnepségek

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

VÉRTANUK NAPJÁN.

[1896. okt. 6.]

(A Kossuth Hírlap jából)

Nyiljatok ki gyászvirágok,
Vértanunk sirján! . . .
Borulj oda magyar nemzet,
Vérkönyeket sirván! . . .
. . . Ezredéves életünknek
Nincs sötétebb napja,
Mint a mely a tizenhárom
Vértanút siratja! . . .

Csillaghullás volt az égen . . .
Hulladozott egyre . . .
Magyar nemzet dicsősége
Gyászhomálylyal fedve . . .
A szabadság fényes napja
Vértengerbe szállott . . .
S vérsugárit hol leszörta,
A bitófa áll ott! . . .

Nem bitófa, szent kereszt az:
Eszmék glóriája! . . .
Borulj oda hívő szívvel
Magyar nép alája!
. . . Nap lehunyhát, szem behunyhát
Gyászos éjszakába,
Eszmehősök a keresztifán
Nem haltak hiába!

Egyik század általadja
Másknak, mért küzde . . .
Arany eső, termő eső
Hull a máglyatübbe . . .

alatt fedezte fel csodálkozva létünket! Mig elvolunk nyomva, a világ tudott róluuk, — ma csak mint a monarchia egyik felét ismernek.

Pénzügyeink közösek a szomszédéval, magunkra csak úgy költhetünk, ha jut is, marad is.

Aki mindezt helyesli, az szavazzon a kormányon lévő pártra és biztosítsa a mai állapotok folytatását.

De ha ezt megette, ne panaszkodjék, ha adója szaporodik és terményeinek ára fogy.

Ellenben, aki megunta mindezt, az szavazzon velünk, a függetlenségi és 48-as párttal; sorakozzék a Kossuth-zászló alá, melyet pártunk kezembe adott, mint atyámnak szent örökséget.

Én lobogtatni fogom a zászlót halálomig és bízom az ős magyar erényben, bízom a magyar nép érettségében, bízom a függetlenségi eszmék vonzerejében, bízom a magyar nép hazafiságában, bízom hazánk jövőjében!

Kossuth Ferencz.

A választások.

Jelöltet mindenütt!

Debreczen, okt. 5.

Bánffy Dezső báró, a bécsi hatalomnak magyarországi helytartója megüzente a háborút. Bánffy Dezső báró a közösfügyes, uralom rendszere fentartásáért hadat üzen a magyar népnek, a magyar nemzet boldogságának, a magyar haza jövőjének. A hadüzenet elől nincs kitérés. Csataba kell szállanunk mindnyájunknak és mindenütt. Meg kell védelmeznünk minden talpalatnyi földet s fel kell használnunk a támadásra minden várat, minden völgyet, minden hegyet. Képviselőjelöltet kell állitanunk mindenütt.

Vér nyomán és könnyözönben
Hajt a mag csirába . . .
Függetlenség és szabadság
Vértanuk virága! . . .

Zsarnok kéz! hiába téped
E virágot orvul! . . .
Egyre nő az és magasbra
Hajt a siri porbul! . . .
Ezredéves életünknek
Lesz még fényes napja,
A midőn a tizenhárom
Győzelmét aratja!!

Illyés Bálint.

Paloták vitája.

1896. június 8-án.

Duna partján áll az ország palotája;
Büszke önérettel tekint föl Budára,
Maga várak ormán magyar zászlót nem lát,
Meg is szólítja a királyi palotát:
„Mért nincs homlokodon nemzeti lobogó?
Ezer esztendőnek fenségét ragyogó?
Nincs itthon a király? Tudod-e mi van ma?
A nemzet legnagyobb, legszebb ünnepnapja!

Követek, főrendek eljöttek, itt vannak:
Törvénybe iktatni létét a magyarnak;
Törvénybe iktatni tiz hosszú századot:
Kevés örömet és tengernyi bánatot.
Mért nem jön a király népe ünnepére,
A koronát mért nem vette a fejére?
Ha itt a korona: mért nincs itt a király?
Mért is nem tudja, hogy a nemzetnek mi faj?

Nagy gőgösen szól a királyi palota:
„Az én uram nagy ur! Minek menne oda?
Nemcsak a ti jámbor országok királya

Jelöltet kell állitanunk mindenütt! Bánffy is azt tervezi. Meg fogja támadni az ellenzékét minden kerületben, ki akar buktatni a képviselőházból minden ellenzékét: Aponyitól kezdve Kossuth Ferenczig. Nekünk is harcba kell szállnunk minden kerületben. Jelöltet kell állitanunk mindenütt, hogy megosszuk a kormány erejét.

Jelöltet mindenütt! Meg kell osztanunk a kormány kortespénzét. Ha valamely kerületben nincs ellenzéki jelölt az arra szánt pénzt a szomszéd kerület kormánypártja kapja meg. Valamely kerület ellenzékének némasága, tétlensége közvetett árú a szomszéd kerület függetlenségi pártja ellen. Az ott küzdő derék függetlenségi pártot az életjelt nem adó szomszéd kerület tétlenségével akaratlanul is hátráltatja a győzelem kivívásában. A tétlenségünk által megtakarított kortespénzből a kormány bizony nem épít iskolát, hanem odaadja azt a szomszéd kerület függetlenségi hazafiainak leverésére.

Jelöltet mindenütt! Meg kell osztanunk a hivatalnokok kortes hadat. Ha a megye valamennyi kerületében van függetlenségi jelölt, tekintettel arra, hogy az egész megyében egy napon van a választás, az alamos és megyei tisztviselők kortes hada megoszlik — Adófelügyelő, tanfelügyelő, alispán, főispán is csak egy van a megyében, s ha minden kerületben van függetlenség jelölt, a megyei s az állami hatalmat nem összpontosítottan, hanem csak megosztottan használhatják fel a nepakarat megnyomortására.

Jelöltet mindenütt! Meg kell osztanunk a választási gáztettekre képes választási elnökjelöltek bünbándját. Még nem sülyedtünk odaig, hogy Magyarország minden kerületébe juthasson választási elnökül oly elvetemedett ember, a ki a népképviselőt meghamisítására minden aljasságra, nyitrai és stomfai gáztettek ismétlésére kész.

Jelöltet mindenütt, meg kell osztanunk a kormány fegyveres erejét, a csendőrséget és a katonaságot Újra kellene hívni ellenünkbe a muszka hadsereget, ha minden függetlenségi érzesű falu népét fegyveres erővel akarnák visszatartani a függetlenségi jelöltre való szavazástól. Az a választási elnök, aki valamely

Ausztriának is fölséges császára!
Senkinek se hódol, hódoljanak neki!
Elég a királytól, ha csak végignézi!
Maga helyett küldte arany koronáját,
Itt várja a nemzet szögháhdolását!

—> A magyar nem szolga! kinek a szolgálja?

— Haragosan zúg az ország palotája. —
Hősök laktak itt, a Tisza, Duna mellett,
Árpád vitéz népe fejedelmi nemzet.
Szabadság a hite, lelke röppenése,
Szabadság a szive dobbanó verése,
Ha akad is köztük szolgalelkű, gyáva,
De tudd meg, a többi a népek virága!
Nemes, lovagias, honszerető, bátor,
Nem ijed meg soha senki árnyékától!
Hatalmas uradis büszke lehet rája,
Hogy a magyar népek koronas királya.

Pósa Lajos.

Október 6. Bécsben 1848-ban.

A Kossuth Hírlapjából.

Írta: Hentaller Lajos.

A bécsi kamarillára igen kellemetlenül hatott Lamberg megöletése. Lehet gondolni, mily éles kilakadásokat és engesztelhetlen támadásokat intéztek Magyarország ellen. Kétségtelen azonban, hogy voltak az udvar emberei közt olyanok is, akik csak látszólagosan háborodtak fel a véres esemény fölött, bensejökben azonban örültek, mert előre sejtették, hogy Lamberg meggyilkolása következtében Magyarországgal most már minden egyezkedésnek vége szakadt. A végleges szakadás beállott. Az elszámolás órája elkövetkezett.

A bécsi kamarilla eme diszpédányai

gazzettel akarja mehamisítani a népakarat nyilvánulását, nagyon jól megfontolja, hogy ha a fufang teréről a nyílt erőszak mezejére akar lépni, van-e védelmére elegendő katonaság. Nagyobb gazzett esetében jobban kell felni a népharag kitörésétől s ha ellenséges népharag fékentartására nincs elegendő katonai erő, kétségtelenül tisztességesebb lesz a választás lefolyása. A katonai erőt pedig gyöngyöztethetjük, ha élénk mozgalommal, minden kerületbe való jelöltállításal mennél jobban megosztjuk azt.

Jelöltet mindenütt! Ezt kívánja nemcsak a választási hadjárat intézésének okossága, de a népszabadságot, a haza függetlenségét hirdető elveink magasztossága is; Valljunk színt mindenütt. A mi elveink oly szépek, oly tiszták, oly nemesek, hogy ezek lobogójának kibontásáért nem kell restelkedni, bármily kevesen lennének is a zászlóbontók. Szabad hazáért, boldogabb létért, szebb jövőért felment nyílt homlokkal lehet küzdeni. Ha tiznél többen se lennének valamely kerületben a függetlenségi zászlótartók, ez a tiz büszke tekintettel nézheti le azt a bérencz hadat, a mely konzervált aruba bocát hazát és nemzeti jelöltet mindenütt! Programmbeszéd nélkül is lehet jelöltet állítani, nem kell a jelölt beleegyezése sem. Bárkit is ajánlanak jelöltül, azt a választási elnök vissza nem utasíthatja, arra a szavazást el kell rendelni, ha 10 választó kívánja. A függ. és 48-as pártnak annyi országoszeres ismert neves tagja van, akit mint a nép érdekeinek igaz bajnokát ismernek mindenütt, hogyha a kerületbeli elvtársak között nem akad, aki jelöltséget elvállalva a szabadságot s a függetlenséget harcra szállni kész, a függetlenségi lobogóra felirhatják a függetlenségi eszme akármely más bajnokának nevét.

Jelöltet mindenütt! Meg kell osztanunk a kormánypart erejét, meg kell támadnunk minden oldalról a haza legnagyobb belső ellenségét: a Banffy kormányt s hirdetésünk kell mindenütt, hogy a merre csak magyar szó cseng, magyar szív dobog, vannak még tizen, akik biznak a szebb jövőben, hisznek a független Magyarországnak.

Jelöltet mindenütt!

*

azonban még korán örültek. Ekkor történt ugyan, hogy Jella sich oly ügyes Flanckenbewegunggal menekült ki honvédeink körmei közül, s meg sem pihent, míg a Lajthán tulig nem szabadott.

A bécsi szabadelvűket méltán megféltette Jellasich közeledése. Hát még mennyire feldühödtek, midőn kézzelfogható adatokat kaptak arra nézve, hogy Latour hadügyminiszter minden lehető elkövetett Jellasich támogatására — Most már csakugyan tisztában voltak a jó bécsiek azzal, hogy a kamarilla csakugyan a szlávok karjaiba dobta magát.

Október 4-én következett a döntő lépés: Egy császári manifestum ugyanis a magyar képviselőházat feloszlatta és Jellasichot nevezte ki az összes magyar haderők főparancsnokává. Ez a manifestum a bécsiekre óriási leverő hatással volt.

Bécsnek összes lakossága az utcákon táborozott. A lapok a legmerészebben támadták a cseheket és az udvart. Minden utcai szónok azzal végezte beszédét, minden újabb és újabb röpv vagy falragasz abban végződött: »hogy a magyar országgyűlés feloszlata után ugyanazonos a márcziusi vívmányok elvesztésével.

A bécsiek ekkor férfiasan viselték magukat. A helyzetet idejekorán felismerván, tudták, hogy Magyarországgal kart-karba öltve győzhetnek, Magyarország támogatása nélkül mindketten veszve vannak.

A bécsiek izgatottsága a tetőpontot akkor érte el, midőn köztudomásra jutott, hogy Latour hadügyminiszter néhány ezrednek rendeletet adott, s azok kénytelenek Jellasich seregének erősítésére Magyarországra felvonulni.

A nép erre a hírre a szó szoros értelmében fölhaborodott. A miniszter urak azon-

A feloszlátás biztos híreinek hatása alatt már teljes erővel megindultak mindenféle választási mozgalmak s a következő első vasárnap a szervezkedések és jelölések nagy napja lesz szerte az országban.

Értesüléseinket a következőkben adjuk: A Gyulai függetlenségi és 48-as párt e hó 4-én délután 2 órakor tartja szervezkedő nagy gyűlést; ugyanekkor fognak a jelölt személyében is megállapodni.

Makó város képviselője, Teleki József gróf e hó 17-én tartja meg beszámoló és programmbeszédét. — Elenjelöltje Justh Gyula lesz.

Aváci kerületben a kormánypart Gajári Géza polgármester jelöltségében állapodott meg a függetlenségi és 48-as Majthényi István ellenében, akinek megválasztása azonban hízotitva van.

Az enyingi kerületben a függetlenségi és 48-as párt Vörös Jánost, a tábi kerület képviselőjét lépteti fel Purgly Sándor kormányparti jelölt ellen.

A mezőcsáthi választó kerületben Kubik Béla földbirtokos lép fel, Melczér Géza ellenében kormányparti programmal.

A kernyújai kerületben dr. Patay Sándor, a függetlenségi párt jelöltje, 4-én tartja meg programmbeszédét.

Baján Plósz Sándor dr., igazságügyminiszteri államtitkár ellen Benedek Kálmán dr. közszeretben álló bajai orvosudvar lép fel függetlenségi és 48-as programmal.

A szilágymegyei függetlenségi és 48-as párt e hó 4-én tartja meg választmányi ülését, melyen dönteni fog a jelöltségek dolgában.

A zilahi kerületben eddigelő két kormányparti jelölt is van. Kerekes Béla és Sombory Lajos. Győzni azonban a függetlenségi párt fog.

A dárdai kerületből írják, hogy ott dr. Antal Gyula, a kormánypart jelöltje ellen dr. Bartha Sándor lép föl Kosuthpárti programmal. A kormánypart jelöltjének erős mérközése lesz vele.

*

Mostmár bizonyos dolog lévén, hogy legközelebb megejtenek az általános képviselő-

választások, azon bixalmas kéressele fordulunk tisztelt olvasóinkhoz és összes elbarátainkhoz, hogy lapunkat a kerületeikben megindult vagy megindítandó választási mozgalmaikról pontosan, meg-Bizhatón, tárgyilagosan, esetről-esetre tudósítan sziveskedjenek, levéli, vagy ha szükségesnek látszik távirat alakjában. A választási küzdelmek előreláthatólag rendkívül hevesek lesznek és a kormány táborában már régen annak abelátására jutottak hogy különösen válságos időkben a párt minden, igazhívegyzersmind buzgó munkatársa, tudósítója legyen a pártot szolgáló sajtónak, a mely a legelső sorban küzd a párt elveiért. Epen ezért ismételjük tisztelt elbarátainkhoz intézett fenti kérésünket és azoknak, a kik ez idő szerint nem rendes tudósítói lapunknak, hogy bennünket a választási mozgalomnak minden fázisáról idejekorán értesíteni sziveskedjenek.

Színház és zene.

A királyné dragonyosa. Szombaton mutatta be Komjáthy operette-társulatát, Wenzel Leopold csinos zenéjü operettjében a »Királyné dragonyosa«-ban. Az estéből azt a tapasztalatot szereztük magunknak, hogy Komjáthy operette-társulata a vidéken ma páratlanul áll és másodsor, hogy a Királyné dragonyosa, dallamos, fülbemászó zenéjü operette. Kifünön sikerült est volt ugy a szombati, mint a vasárnapi s mindkét előadást nagyszámu közönség nézte végig. A mi az operettben legfeltűnőbb az a remek hangszerelés. De különben az egész darabnak kedves a zenéje, annyira, hogy jónak látták ezt azok az operette gyártó urak, kik odafönn Pesten rabotba csinálják az operetteket, a saját darabjaikban felhasználni. Mert ugy áll a dolog, hogy a »Királyné dragonyosának« ugy a szövege mint a partitúrája már 2 év óta ott pihent a népszínházi könyvtárban ismeretlenül s így azóta sok silány zenei kapacitás növelte babérjainak számát a »Királyné dragonyosa«-ból lopott áriakkal. —

A gránátosok, polgárokkal vegyest, szakl gatott sorokban vonultak ki a kaszárnyából. Néhány vértess század és négy üteg ágyu volt felállítva, hogy szükség esetén a gránátosokat indulásra kényserítse. E csapat parancsnoka Bredy tábornok volt.

Tizenegy óra felé történt az első összejutkozás. A gránátosok át akartak pártolni néphez. A munkások az ütegeket iparkodtathalmukba keríteni. Bredy tábornok pedig a Táborhidat igyekezett járható állapotba helyezni. A midőn azonban látta, hogy a munkások veszedelmesen kerügetik ágyuit, tüzet vezényelt.

Egy csomó munkás és polgár elesett! Az akadémiái legió és polgárőrség rögtön viszozozta a tüzet és Bredy tábornok segédtséjével együtt holtan rogyott le lováról. A gránátosok erre átmentek a néphez. A nép pedig az ágyukat elfoglalva, a támadó vértéseket szétverte.

Mialatt a Táborhid körül e dolgok történtek, az egész város lázban volt. A vészharangok zugtak! Az utcák hemzsegték a tömegtől, mely leirhatatlan lelkesedéssel szadta a győztes legiót és polgárőrséget, kik a gskámáyuul ejtett ágyukkal együtt vonultak befelé.

Az Isván-téren azonban akadályra bukkantak. Az udvar pártján levő polgárőrök tartóztatták fel a győzőket s ebből általános küzdelem fejlett ki, — minek következtében Auersperg parancsnok kénytelen volt pontról-pontra visszavonulni.

Erre a bécsi nép sajtáságos és nála sem azelőtt, sem azóta nem tapasztalt halálmegevetéssel támadta meg a hadszertárt. Az akadémiái legió öt ágyuval lötte az épületet. A küzdelem egész éjszaka folyt s csak október-

ban méltóságukon alólnak tartottak tudomást venni arról, hogy a nép hangulata »kissé eltérő az ő nézetüktől. Magát Latour Magyarországra elleni gyűlölete vakította el, annyira lenézte a bécsiek mozgalomát, hogy az osztrák fővárosban levő katonaság nagy részét kivonta onnan, csak hogy mielőbb letiporhassa Magyarországot.

Október 5-én egy olasz ezredet erőszakkal kellett utnak indítani Magyarországra felé. Október 6-án egy német gránátos ezrednek kellett volna indulni.

Már 5-én este lehetett észlelni, hogy ezek a gránátosok szép szerével nem indulnak el. Ugyancsak október 5-én nagy népgyűlést tartottak a bécsiszabadelvűek, melyen kimondták, hogy az udvar és a csehek szövetsége veszélyes e márcziusi vívmányokra. E gyűlésen résztvettek a magyarok közül Kállay Ödön, Szontagh Pal (a későbbi Nógrádi) Káoszonyi Dániel és Varga István. A bécsi nép lelkesen tüntetett a magyarok mellett.

— Polgárok! — mondá az egyik szónok — legyetek rá elkészülve, ha Magyarországot rabigába verik, akkor elrabolják egész Ausztria szabadságát, bizony higyjétek el nekem, még csak osztráknak sem kell lenni, hogy valaki ezt megjövendölhesse.

Ezen a gyűlésen egyhangulag elhatározták, hogy a katonaság elvonulását megakadályozzák. Épp ezért, legelőbb is a polgárság egy küldöttsége kérte fel Latourt, vonja vissza indulási parancsát.

Latour makacszkodott!

Erre aztán október 6-án reggel nagy fegyveres tömeg gyült össze az éjszakai pályaudvarnál. Ott voltak az akadémiái legió tagjai, a polgárőrség egy része, s nagyszámu munkás, mindenféle szedett-vett, rögtönzött fegyverekkel.

gy aztán megesezt ezzel az ártatlan operet-
tevel egy másutt, mint Debreczenben, ráfogták
zenéjére, hogy lopott. — Sedain belépője, a
bordal az első fevonásban mind remekei a
darabnak. Konstatáljuk tehát első sorban azt,
hogy nálunk a »Királyné dragonyosa« zajos
sikert aratott s ugyanekkor azt is mondjuk,
hogy ez annak köszönhető, mert a szerepek
egy-egyig a legjobb kezekben vannak. . . .
A czimszerepeket felváltva játszották Kapossi
Józsa és Kállai Lujza. Mind a kettő nagyon
tetszett és sok tapsot aratott. Kapossi gyönyörű
hangjával és a mi fő, rendkívül ügyes
játékával, a vidék egyik legelső és legsikkesebb
primadonájának tüntette fel magát, ezzel
szemben állott tegnap este Kállay általános
elismert alt hangja, mely Szende Anna tompa
hangjával, a duetteké, jobban érvényesült.
Békéssy, Rubos, Lócserné és különösen Fol-
linus hozzájárultak az est sikeréhez.

— ja.

Táviratok.

Az országgyűlés berekesztése.

Budapest, okt. 6. (A Debr. ered. táv.)
Az országgyűlés ünnepes berekesztése ma d
e. 11 órakor folyt le a királyi palota trón
termében, hova az országgyűlés mindkét ház
ának tagjai nagy számmal gyűltek egybe.
Néhány perczel 11 óra előtt megjelent Ő
felsége a szokásos kísérettel, melynek tagjai.

Pálffy András gr. testőrkapitány az
összes miniszterek, a hercegprímás, a főbbi
szószóló és a püspök az apostoli keresztrel
Szapáry Géza gr. magyar királyi főad-
mester a püszával Erdődy Isván gr.
magyar királyi főlovászmester, egyenesen
föltartva a meztelen kardot, s jobbról
a püspök a keresztrel. A királyt oldaltól
mögötte kísérték Andrássy Aladar
gr. magyar királyi főkamara, a magyar
királyi testőrkapitány s Páar gr. főhad-
segéd. Odakinn az őrség tisztegett, a zenekar
az osztrák naphimnuszját játszotta. A

7-en reggel 6 órakor foglalta el a nép a szer-
tart, s látta el onnan magát fegyverekkel.

Hát a miniszterek mit műveltek ez
alatt? Mar 6-an reggel összejöttek és bato-
rozatlankodtak. A felizgatott nép dühe egyene-
sen a szerencsétlen Latour hadügyminiszter
ellen irányult, kit, mint a kamarilla vak esz-
közet, nyíltan felelőse tettek minden eddigi
nyomorúságáért.

Dühtől tajtékzó tömeg hullámzott a
hadügyminiszteri palota előtt. Bach, Weissen-
berg és Doblhoff miniszterek megszöktek. Latour
és néhány tisztje nem volt képes menekülni.

A hadügyminiszterium rendelkezése alatt
mintegy 150 gránatos állott. kik láthatólag
rekonszenveztek a nép mozgalmával. Latour
már ekkor annyira elvesztette lelkijelentét,
oly ijedt és zavarodott volt, hogy maga adta
ki nekik a rendeletet, hogy ne löjjenek. Pedig
ekkor a nép már benyomult a hadügyminiszteri
palota udvarára.

Latour hirtelen levetette tábornoki egyen-
ruháját és elbujt. Ez csak ingerelte a töme-
get, a mely követelte, hogy mondjon le Smolka,
a képviselőház alelnöke, biztatta Latourt leg-
jobbban a lemondás aláírására. A mikor ez
megtörtént, akkor a polgarórság s néhány
képviselő fedezete alatt ki akarták őt a palotá-
ból kíserni.

Midőn Latour kíséretével az udvarra ért,
a résen álló s reá váro tömeg megrohanta,
kiséretét szétszórta mellőle, s őt agyonvagdalta
és szurkálta.

Holttestét a hadügyminiszteri palota előtti
magas légszezlámpára akasztották.

terembe érve a király az országgyűlés tag-
jainak éljenzése közben a trónra lépett le-
ült s föltette kalpagját, kísérete pedig a kije-
lőlt állásokat foglalta el a trón oldalán. Erre ő
felsége az egybegyűlt országgyűléshez beszédet
intézett, melynek végeztével fölkelt a trónról,
levette kalpagját s a fentebbi rendben belső
terembe vonult vissza. — Erre a magyar
országgyűlés mindkét házának tagjai a vár-
kápolnában gyűltek össze. Apüspök az apos-
toli keresztrel állást foglalt az oratorium alatt,
melybe ő felsége nyilvános kíséret nélkül
vonult, hogy a Te-Deumnál jelen legyen.

Budapest, okt. 5. (A Debr. ered. táv.)
Érk. 4 órakor. Előbbi táviratomban már je-
lentettem az országgyűlés berekesztésének
lefolysát, most küldöm

a trónbeszéd

szövegét.

Ő felsége trónbeszéde így hangzik:

Tisztelt Urak! Főrendek és Képviselők
Kedvelt hiveink!

A magyar nemzet történetében nevezet-
es időpontot jelző országgyűlés ér véget,
melynek tartama alatt kedvelt Magyar a r-
országunk állami fenn-
állásának ezredik év
fordulóját ünnepelte.

Meg élénk emlékezetünkben vannak s
mindig felelhetetlenek lesznek előttünk a
jelen évben lefolyt lélekemelő ünnepélyek.

Midőn újból halat adunk az isteni gond-
viselesnek, mely megélnünk engedte, hogy
kedves Magyarországnak ezredévi fennálá-
sának ünnepét a béke áldá-
sait élvezve ülhetik meg.

Még egyszer fogadják önk is az ira-
nyunkban tanúsított hű ragaszkodásukért
is szeretetükért forró köszönetünket.

A honalapítás emlékére önk számos
közhaznu és közművelődési alkotást léte-
sítették s emlékműveket állítottak, amelyek
hosszu időn át hirdetni fogják Magyaror-
szágnak ez évben folyt nagy ünnepét. —

Különösen meg kell azonban emlékez-
nünk egy nagy horderejű nemzetközi je-
lentőségű békeműről, mely a bevezetésnek
időpontjánál fogva szintén kapcsolatban áll
a honalapítás ünnepével. Csak néhány
napja, hogy visszatértünk az alduai vas-
kapu csatorna megnyitásának ünnepélyéről,
mely szabályozási munkát, a berlini szer-
ződésben monarchiánknak adott megbízatás
alapján Magyarország teljesítette.

A román király és a szerb király ő fel-
ségei, valamint a berlini szerződést aláírt
hatalmak képviselői ugyszintén a birodalmi
tanácsban képviselt királyságaink és orszá-
gaink kormánya és törvényhozó testüle-
teinek küldöttei tanúi voltak azon fényes
sikernek, melyet a szabályozási mű léte-
sítésénél az emberi elme és tetterő a termé-
szet által állított hajózási akadályok legyő-
zésében aratott s mely mindenha hirdetője
lesz a magyar szakferiák dicsőségének.

Ez alkalmat örömmel felhasználhattuk
arra, hogy Ő Felséget, a román király
caját fővárosában meglátogassuk s ezzel is
megerősítsük a közönség már régóta fennál-
lott szívélyes, baráti jó viszonyt.

Hálás érzelmekkel emlékezünk meg azon
szívélyes és fényes fogadtatásról, melyben
ez u ntkban Romániában, ugy ő felsége a
román király s felséges Családja, mint Ro-
mánia összes lakossága által részesítettük.

Általában örömmel tudathatjuk önökkel,
hogy valamennyi hatalmassággal a legjobb
baratságos viszonyban állunk, a mi azon
biztos reményre jogosít, hogy a béke ezen-
tul sem fog megzavartatni.

Midőn a jelen országgyűlést az 1892 év
elején megnyitottuk, a közigazgatás ujja-
szervezését jelöltük ki egyik legfontosabb
feladatának, az időközben kifejlődött viszo-
nyok azonban kormányunk és az ország-
gyűlés tevékenységét más irányba terelték.

Ezután az országgyűlés tevékenységéről
szól majd így folytatja:

Egy nagy fontosságú feladat várt volna

még önkre: tárgyalni azon egyezményeket,
melyek uralkodásunk alatt álló többi király-
ságok és országokkal fennálló vám és keres-
kedelmi szerződés meghosszabbítása képez-

Azonban figyelembe vettük, hogy a je-
len országgyűlés megbízatásának lejár-
taig nem rendelkezik már annyi idővel, a
mennyi szükséges volna ily nagy horderejű
előterjesztéseknek kellő nyugalommal és
higgadt megfontolással való tárgyalására,
kivált a midőn még a jövő
évi állami költségvetés megállapításáról s
gondoskodni kellene. Ezért oszlatta fel ug-
yond ő felsége, az országgyűlést s köszönetet
mond működésükért és az országgyűlést
berekesztettnek j-lenti ki.

Kossuth és Ugron.

Budapest, okt. 5. (A Debr. ered. táv.)
Az Ugron párt tegnap esti értekezletén
kimondotta, hogy a Kossuth párttal
együtt küzd az ellenpartiak ellen.

Ujdonságok.

* Hivatal átvétel. K. Tóth Mihály Is-
kerületi rendőrkapitány külföldi utjáról vissza-
érkezvén, ma hivatalát újra elfoglalta.

* Bucsulakoma. A debreczeni tanári kör
társas vacsorán bucsuzott el egyik legérdé-
mesebb tagjától a Budapestre kinevezett dr.
Balassa Józseftől a f. h. 3-án este a Bikában
tartott bucsu lakomán nemcsak a kör tagjai
gyűltek össze szépszámmal hanem képviselve
volt a helybeli közép és felsőbb tanintézeteknek
majdnem mind-mike. — Elsőnek a kör elnöke
Dóczy Imre ev. ref. főgymn igazgató szót
fel ki tartalmas beszédben emelte ki dr.
Balassának mint nyelvésznek kiváló tudományos
érdemeit de mint embernek is szeretetre méltó
tulajdonságait. Egymás után fejezték ki aztán
a jeles tudós a kedvelt kartárs tavaszi miatti
sajnálkozásukat Elek Lajos az ev. ref. főgymn.
Becznér Frigyes az állami főreáliskola.
Szojka Gyula és Szántó Sámuel a keresk
akadémia részéről. — Trefás felköszöntőkben
sem volt hiány Sinka Sándor dr.
Óreg János és Jaszencsák
Sándor feltett ilyenekkel derűssé a tár-
saság hangulatát — A tavozó tudós melyen
meghatva mondott köszönetet az iránta addig
és ezalkalommal is nyilvánult és nyilvánuló
kollegialis jóindulatért barátságosra melyek
emlékét sem idő sem távolság nem fogja
lelkéből kitörölni. Elyszermind megígérte,
hogy a tanári köriránt a fővárosban is meg-
őrz érdekfűződését sőt egyszer másszor dolgoz-
taival is fel fogja keresni. A bucsuzó társaság
csak éjfélt után oszlott szét.

* Sárospatak ünnepe. Kon Bertalan re-
formátus püspök tegnap ünnepelte harmincz
éves jubileumát Sárospatakon. Mint levelezők
telegrafálta, a jubilans püspök báró Vay
Béával a tiszáninneri egyházkerület főgondnoká-
val szombaton ünnepélyesen vonult be a városba
amelyet ez alkalomra felloboogztak. Este a
püspök tiszteletére faklyásmenet volt a nagy-
szerűen kivilágított városbau. Az üdvözlő beszé-
det Mecznér Béla gondnok mondotta. Tegnap volt
a renovált ref. templom és az uj papok fel-
szentelése s ugyancsak tegnap volt a Tompa
szobor teleplezése is. A szép ünnepségről la-
pünk legközelebbi számában bővebben tudosi-
tunk.

* Vásári tolvajok. Voltak igen sokan a
tegnapi vásáron tolvajok, sőt talán többen is,
mint a rendes létszám, melyet a rendőrség
általagosan a debreczeni vásárokról kivett. —
Husz-harmincz kisebb-nagyobb kaliberű zseb-
tolvajt csipett el a rendőrség a tegnapi vásá-
ron s meynyien voltak azok, kiket meg nem
foghattak. A vásárra elárasztják Debreczent a
zs-besek. — A körültekvő falvak Szoboszló,
Bőszörmény, Pécs, Szóvár csak ugy ontják,
magukból a tolvajokat. — A Barna, Kovács
Lakatos, Varga-familiák diszpeldányokat állí-

tottak ki most is elküldötték a család legjele-
sebbjeit a debreczeni vásárra. — Ott voltak
láthatók ma mind a II-ik kerületi kapitányság
előszobájában. Harmincz-hatvannapi elzárást
kapnak fejünkint s aztán örökre kitiltattak a
városból, de hát megtették már azt nem egyszer
velők itt is, másutt is.

*** Büntetés elől a halálba.** Tegnap dél-
előtt Kenéz Ferencz 14 sz. rendőr a jár-
ványkórház és a nagyvárad utcái temető
közéleben egy fiatal embert átlőtt mellel ta-
lált a földön feküdvén. — Az öngyilkos beval-
lotta, hogy S ü v ö l t ö s Józsefnek hívják s
azért akarta magától az életet eldobni, mert
a gazdája által rábizott pénzt ellumpolta s e-
miatt felt a bűntétéstől. Az öngyilkost be-
szállították a kózkórházba, hol kimosták a
sebeit, a golyót téséből kivették s így már
tul van mind-n veszélyen. Az esetről tudósi-
tónk a következőket írja: S ü v ö l t ö s József
20 éves hetes Kemény János vendéglős
szolgálatában állott. Gazdája szombaton dél-
után 16 ft 60 krt bizott rá, hogy azt fizesse
be a köcsönös segélyző egyesületnél. A hűtlen
hetes e helyett azonban a gondjaira bizott
pénzösszeeggel eltűnt és azt elverte. Gazdája
mikor már látta, hogy a hetes estig sem tért
vissza, jelentést tett ellene a rendőrségnél
kérté elfogatását és megbüntetését. A rendőr-
ség el is rendelte a tolvaj hetes köröztesét.
Mikor ezt megtudta S ü v ö l t ö s, a megmaradt
pénzből forgópiszolyt és egy c-omag töltényt
vásárolt s a nagyvárad utcái temető köz-
lében szíve táján megöltte magát. Kenéz
Ferencz 14 sz. rendőr ugy fél 12 óra tájban
találta meg az öngyilkost s a város szekerén,
beszállította a kózkórházba, hol a gondos
ápolás után nemsokára fel is gyógyul. K e m é n y
János visszavonja panaszát a hűtlen
hetes ellen, miután a nála talált tárgyakból
az ellopott pénzt visszakapja.

*** Érdekes látványosság.** B é c s b ő l
írják lapunknak: Különös dolognak tetszik,
hogy bécsi látványosságról kívánok megem-
lekezni a D e b r e c z e n -ben azonban
a dolog olyan érdekes, hogy nem mulasztha-
tom el vele hofni és polgártársaimat értesí-
teni. Ugyanis egy hét óta minden bécsi ember
a Neue Kärntnerstrasse-felé igyekszik, a hol
ugyanek nagy erőlködésbe kerül, hogy lásson
is valamit a nyilvános látványból, annyi az
ember: nem lehet hozzá jutni. De ne kerül-
gessük a dolog. Egy új palota épült fel ott,
hitbizományi vagyomból annak részeként, azon-
ban ezental a m u n k á -nak fog lakásul
szálgálni, a kereskedelemre és iparra felhasz-
nált becsületes munkának. G u d e n u s
bár építette W a g n e r Otto cs. és kir.
műszaki tanácsossal ezt az áruháza, amelyhez
hasonló Bécsben sehol sem akad. De lépünk
be a palotába. Mindenütt napfény, bár egy-
általán nem bántak a térrel pazarul, pedig
mivel a telek hosszan nyulik be s aránylag
keskeny, nagyon is nehéz volt ezt elérni. A
földszinten találjuk az első, impozáns arucsar-
nokot, a honnan lépcső vezet a felsőbb régiókba.
A napfény nagy központi udvarról jön mely
roppant szellemesen szerkesztett üvegtetőve
van fedve. Ugyanis a rendestől eltérőleg, nem
vizesintes, hanem homors szépen hajlott
görbe alakba fut üveget G e y l i n g művé-
szileg festett képei díszítik. Másik üvegtető
található az emeleten, hol az áruház többi
osztályai vannak, nevezetesen azok, amelyek
a mérték után készült ruhákkal foglalkoznak
aztán az olvasóterem, hol nagy választék áll
a v á r a k o z ó vevők részére a bel- és
külföldi h i r l a p o k b ő l. Aztán kö-
vetkezett sorban a szabászati és dolgozó
termek, valamint a maradék raktár s végre a
s o u t e r r a i n helyiségekben, melyek
azonban szintén teljesen világosak, van a
»Schwemme« az az osztály, hol a legolcsóbb
áru kaphatók a t e l j e s e n új (s neml-

uraságoktól levetett) ruhák, a melyek a mult
idényről megmaradtak, tehát nem a legmoder-
nebbek ugyan, de teljesen kifogástalanok ugy
anyag mint kivitel tekintetében. A remek
palota lakatosmunkáit M i l d e és B i r ó
hazánkiai, asztalosmunkáit V o g e l l i n k,
a festést G e y l i n g s a szobrász munká-
kat K a a n végezte, míg a látványosság leg-
szébb részét, a kirakatok és polczok tartalmát,
a gyönyörű férfi divat üzletet N e u m a n n
M. czég rendezte be a remek palotában, mely
czégnek alapítója a legszegényebb sorból
közdötte fel magát a monarchia egyik legelső
szabóüzletének tulajdonosává. Eletrajza rövid,
L u g o s o n születet 1822-ben, tehát hazánk-
fia, pályáját mint szabó inas kezdte, s aztán
segéd lett, s végre Váradon 1846-ban üzletet
nyitott, aztán haladt feljebb feljebb, több és
több fióknit nyitva, míg aztán 1884-ben a fő-
üzlet székhelyét Bécsbe tette át, hol csakhamar
az osztrák főváros legelső szabóczégeknek
egyike lett. A folyó év elején halt meg, nem
érhetve el új áruhalotját megnyitását. Üzletét
fiai viszik, teljesen az ő szellemében. A deb-
reczenieknek annál érdekesebb lehet ez a pa-
lota, mert a czégnek D e b r e c z e n b e n
i s v a n f i ó k ü z l e t e.

*** Az ev. ref. egyházkerületi főgondnoki
állásra beérkezett szavazatok felbontása f. hó
12-én d. e. 9 órakor fog a collegium nagy
termében megejteni. A szavazatok beadásának
határideje f. hó 10-én jár le. A püspöki hiva-
talhoz beküldött szavazatokat aztán az említett
napon és helyen a K i s s Áron püspök el-
nöklöte alatt működő s az egyházkerületi köz-
gyűlés által kiküldött szavazabontó bizottság,
melynek tagjai N a g y István az érmelleke
egyházmege esperese, Z s i g m o n d Sándor
alsószabolcsi esperese, K a l l ó s Tivadar
beregszászi lelkész, B i r ó János örvénydi
lelkész, K i s s Albert debreczeni lelkész,
orsz. képviselő, S i m o n f f y Imre kir. ta-
nácsos polgármester, U j f a l u s s y Béla
felsőszabolcsi egyházmegei tanácsbíró fogja
felbontani és az eredményt kihirdetni.**

**Állattenyésztési kerületi felügyelőségek. A
mezőgazdaságról szóló 1894. XII. cz. végre-
hajtási rendelet mikénti fogantatásának az
állattenyésztés érdekében való ellenőrzésére
— másrészt ugyanazon érdekelt az eddiginél
nagyobb mértékben szolgáló kormányzati te-
vékenység kifejlésztése céljából, a földmívelés-
ügyi miniszter követező beosztással és szak-
helyivel állattenyésztési kerületi felügyelősé-
ket szervezett: budapesti, pozsonyi, szombathelyi,
temesvári, nagyvárad, melyhez tartoz-
nak: Bihar, Arad, Pékés, Szabolcs, Csanád és
Hajdumegyék. A földmívelésügyi m. kir. mi-
niszter Debreczen sz. kir. város hatóságához
ma érkezett rendeletben Nagyváradra, mely-
hez tartozik Debreczen is — felügyelővé M á l-
n á s s y Ferenczet nevezte ki. Ezen állat-
tenyésztési felügyelőségek közvetlenül a föld-
mívelésügyi miniszterium alá tartoznak és sem
fegyelmi, sem személyi ügyekben a törvény-
hatóságok alá rendelve nincsenek és külön
álló hivataloknak tekintendők. Az állattenyész-
tési felügyelőségeknek a közgy. hatóságokhoz
való viszonyát legközelebb külön rendeletben
fogja szabályozni.**

*** Vidéki zsurnalisztika.** Az A r a d és
V i d é k e szerkesztésében változás állott
be; B r a n k o v i c s György, a lap eddigi
szerkesztője megvált a laptól. A lap felelős
szerkesztője f. évi okt. elsejétől veterán írónk
T i s z t i Lajos lett, az eddigi főszerkesztő,
főmunkatársa pedig dr. N a g y Sándor.

*** Veres kakas** szállott ma Horváth
József Suletrum utcái 3414 számú házára, a
mely azonban hamar elröpült, ugy, hogy mi-
mely azonban hamar elröpült, ugy, hogy mi-
korra Publik Ernő vezetése alatt a tüzoltók 3
kocsival kivonultak, már nem találták ott. A
tüz valószínűleg vigyázatlanságból eredt. A
nagy ijdelemnek csak egy az uddvarban lakó
szegény asszony adta meg az árát, mert mikor
szegény kiakart hirtelenben pakolni a laká-
sából két jószívű szomszédnői segíteni akartak

és lemelték a szegről egy szoknyát a melyet
aztán e l e m e l t e k, mindössze 4 ft és
egy váltó volt benne. Az ott levő Jeney Miklós
alkapitány az egyiket mindjárt be is vitette a
rengőrséghez, a másikat pedig keresik.

*** A zalaegerszagi eset áldozata.** Zala-
egerszegről írják, hogy S v a s t i c h Imre
huszárfőhadnagy tegnap hajnalban 3 órakor
meghalt Csesznáktól kapott lösebében. Szept.
15-én d. e. 11 óra tájban történt, hogy Svastich
Imre huszárfőhadnagy a nyílt utcán
előbb korbáccsal támadt a közjegyző házából
kilépő Csesznák József ügyvédre — a kire
azért haragudott, mert könyörtelenül üldözte
apját, Svastich Benő volt főispánt — majd
kardot rántott és össze is vagdalta Cseszná-
kot. Az ügyvéd e közben revolvert rántott elő
s háromszor rálőtt a főhadnagra, a kit egy
löves jobb oldalán az ötödik borda alatt ért.
A sebesült bemenekült egy közeli házba, hon-
nan később szülei lakására szállították. Ugy
tetszett eleinte, hogy sebe nem veszélyes, mert
sebláza nem volt s eszméletét sem veszítette
el. Az orvosok azonban nem találtak meg a
golyót, s csak ugy találgatták a löcsatorna
irányát. Röntgen készüléket is hozattak Buda-
pestről de még ezel sem bírták a golyót
megtalálni. A sebesült állapota azóta folyton
változott, egyszer rosszabbodott, majd javult,
míg az utóbbi napokban — ugy látszik a go-
lyó által a sebbe vitt ruhafoszlányok révén —
végzetes komplikáció állott be, mely a szeren-
csétlen fiatal főhadnagyot pénteken hajnalban
megölte. A halált közvetlenül tüdőgely okozta.
A temetés ma d. u. 4 órakor volt. Utána volt
a vármegye közgyűlése, melyon Jankovich
László gf. főügyész indítványára elhatározták,
hogy az elhunyt főhadnagy családjához rész-
vétíratot intézzenek.

*** A dévényi emlék.** Az ország legnyugu-
tobb határszélén D é v é n y b e n most
állították fel az ezredévi hét emlék egyikét.
Az emlék Árpádot ábrázolja J a n k o v i c h
Gyula szobrász mintázatában Árpád a szob-
ron középkori dalia, aki büszkén tekint
előre Egyik kezében kardját másikban az
ország címerét tartja A termésköből faragott
szobor ünnepies teleplezését október hónap
18-ikára tűzték ki.

*** Választási ujság.** Az üzleti élelmessének
sőt ravaszsnak nem ntolsó jele az a »V á-
l a s z t á s i u j s á g« amelynek program-
ját ismeretlen nevű szerkesztők és kisdők
tömegesen küldözik szét mindenkinek akiben
föllépési szándékot vélnek láppangani. A lap
programja kész humor de azért jól van ki-
eszelve mivel a jelöltek hiúságára és rövid-
eszlőségére van alapítva ez pedig kész gránit
szilárd alapkö a mi igen sokat megbír Ez az
ujság csupa választási előzményekkel és hi-
rekkel lesz tele s ami fő a »nagyságos országgy.
képviselőjelölt urak« arcképét s élet és
jellemrajzat is közli És ami fő a választopol-
gároknak díjtalanul fog megküldeni. Miből
fog tehát megélni? Ere a titokra megadja
a választ a programnak az a pontja mely az
illető nagyságos urat arcképe és eletrajza
gyors beküldésére nógatja Ezt az arcképet
persze osztrák személy értékű mellékletekkel
remélik megkapni ezek a legújabbfajta iro-
dalmi kortesek.

*** A király itthon.** Romániai utjából a
király pénteken tért vissza. Délutáni 2 órakor
robogott be a külön udvari vonat a nyugati
pályaudvar üvegtető s perronjába. Fogadtatás
nem volt. A perronon az udvari váróterem
ajtaja előtt R á t h főpolgármester, R u d-
n a y főkapitány és D a r o c z y állomás-
főnök várták a királyt. Pontban két órakor
kanyarodott be az udvari vonat a Ferdinánd-
hídi fordulónál a pályaudvar területére. A
berobogott vonatról elsőbben L u d v i g h,
m. á. v. elnökgazgató szállott le, a kit nyo-
mon követtek C l a u d y udvari marsall,
P a r, B o l f r a s hadsegédek, Beck ve-
zérkari főnök. A királyt hozó udvari kocs
közvetlen az udvari váróterem aytaja előtt
állott meg s pár pillanat mulva a király ki-
szállott a kocsijából, egyenesen R á t h fő-
polgármesterhez ment s vele váltott egy pár
barátságos szót. Ezután R u d n a y főkapi-

tányt szolgáltatta meg. Mielőtt áthaladt volna a várótermen, hátratekintett az udvari vonat végső kocsijai felé, a honnan G o l u c h o w s z k i kü ügyminiszter jött titkárja kíséretében. A várótermen áthaladva, a várakozó udvari kocsihoz mentek s hajtottak a vácziköruton, fürdő-utczán, lánchidon és Albrecht-uton fel a várba.

* **Helyi érdekű vasuti hálózatunk** nagyrányú fejlődését legjobban mutatja az a körülmény, hogy ez időre a már kiépült s illetőleg engedélyezett helyi érdekű vasutak évi államsegélyrészleteinek összege meghaladja a négysszáz ezer forintot s ezenfelül tíz új — összesen 780 kilométer hosszúságú — helyi érdekű vasut részére már le van kötve további nyolcvanharromezer forint. Targyalás alatt áll továbbá a kereskedelmi miniszteriumban ez idő szerint még harmincznyolcz helyi érdekű vasut 1562 kilométer hosszúságú s 68 1 harmad millió forintnyi építési tőkével. Ezeknek egy része még az idén, a többi a jövő év folyamán engedélyezhető lesz.

* Alkotmányos élet a főiskolában

Már lapunk múlt számaiban megemlékeztünk röviden azokról a küzdelmekről, melyek most a collegium ódon falai között folynak. Mindenik párt egész erélyvel fogott a korteskedéshez, a »bagoly« fogáshoz, s számít a diadalra. A »Torday« párt (vörös toll) van határozottan tulsulyban, s megválasztását bizonyosnak tekintik. A választók tegnap este körülbelül 70-en összegyűltek pártértekezletre a Csokonayhoz czimzett vendéglőben s vidám poharozás közben elterítették a demokrata párt nepszerű jelöltjét. A lelkesedés óriási. A választás — a melyre igazán kíváncsiak vagyunk, s melynek eredményéről lapunk olvasóinak majdan beszámolunk — körülbelül a héten szerdán lesz.

Tudomány.

Huszár Gál élete és művei.

A »Debreczen« számára írta: **D. Nagy Sándor.**
(Folytatás.)

Ember Pál, a múlt században. H. G.-ra azt állja, hogy élete végén pápai predikátor s tul a dunai superintendens volt. Ezt elfogadja Bod Péter, Tóth Ferencz etc. Hogy Ember Pál az ő föltevését honnan meríti nem tudni, de annyi tény, hogy amiből következett az kritikailag meg nem állhat, s már Tóth Ferencz kimutatja, hogy 1577-ben a hercegszöllősi zsinat végzése nem H. G. hanem H. Dávid pápai pap nyomtatta ki s így a nevben Ember Pál tévedett.

De Tóth Ferencz azért elfogadja, hogy volt H. Pápai pap; Révész Imre nem bocsátkozik a kérdés tárgyalásába. Szabó Karoly pedig, e nagy történést, ki a történet írás körül a legnagyobb alaposággal használja fel a kulföket, Ember Pál tévedését a hercegszöllősi zsinat végzéséből látván, bebizonyítja, hogy mind Ember mind utána mások hamis nyomokon járnak s kimondja, hogy H. G. pápai papsága történelmileg be nem bizonyítható s így el sem fogadható.

Es eddig csaknem e volt a felfogás, hogy Sz. K.-nak igazsága van annyival is inkább, mert az 1696-ban Pápai szeniori hivatalban véselt Rákosi Márton kéziratában, hol a tudomány püspökök el vannak számlálva, H. G.-ról szó sincsen.

Azonban ugy Sz. K.-nak igen alapos és kritikailag egészen korrekt következtetése, mint a most említett Rákosi Márton »jegyzékével« szemben ellenkezőt bizonyít az újabb Dr. Komáromy által felfedezett adat.

Ezt az adatot a fentebb említett országos levélárban levő kézirat szolgáltatja, melyben egy helyen ez áll: »Anno MDLXXV. 23. octobris dominus, Gallus Huszar, Paren meus alteret amicus longe omnium carissimus, Theologus doctissimus et indefessus, maguk bonorum luctu ac dolore peste obitio oppido Papa die quem vir optimus et plane divinus multo ante salvus ac incolus

mis sibi sum p m u m (?) futurum nosemel vaticinatus fureat. Emercus Jorgách dn Gymes.«

Ezen adat szerint Ember Pál részén az igazság, mert kétséget kizárólag látszik hogy H. G. yápai pap volt s 1575. okt. 23. ott halt meg pestisben s ott domborul fölötté a sírhalmom, de melyik az, ma már ki nem mutatható.

A kérdés, mire eddig csak hozzá vetéssel feleltek, ma már így meg van oldva. De nézzük, hogy az esetleges ellenvéleményekkel szemben is megmaradhat-e a H. G. történetét bezáró ezen adatunk.

Mondhatná valaki, hogy ha Forgách Imre jól értesültségét nem fogadjuk el, akkor az egész állításunk mellett semmit sem hozhatunk fel s magától megdől az. De szerintünk állításunk mellett nem szükség más bizonyítékot fol hozni mint Eorgách I. jól értesültségét ez pedig teljesen bizonyos; hiszen a »Patens meus alter« és az »amicus longe omnium carissimus« kifejezések, a legösszintébb szereteti és lelkesedésig menő tisztelet hangja mind erről győz meg.

Mi tehát Ember Pál állítását Sz. K.-al szemben megerősítjük bár el kell ismernünk, hogy Sz. K.-nak tökéletes igazsága van, tárgyilagossággal nem fogadhatta el Ember Pallal nem az ő adatai alapján, hanem egészen véletlenül történik.

Mivel eddig feltevés szerint G. H. komjátin hunyt volna el s ezt a komjathii uyomdának 1564-ben lett megszűnése el hozták kapcsolathoz meg még azt mutatnunk, hogy igenis nem Eorgách Ferencz üldözése következtében — mint Klamca M. állítja hanem — a pápai predikatorság elfogadása folytán szünet meg a komjathii nyomda.

Szerintünk u. is egészen ki van tárva az, hogy megoltalmazza saját részéről. De maga a jobbara csakis status ügyekkel foglalkozó püspökről nincs is tudva, hogy prot. papokat üldözle volna, hacsak H. G. ellen az nem hirta ki haragját, hogy épen ő terítette meg tesvérét Forgách I-t. — amit F. I.-nek H. G. ra vonatkozó eme szavait »Parens meus alter« helyesen értelmeznünk lehet és kell. De még ezen megengedésünk is magától elesik ha tudjuk, hogy F. F. Ferdinand halála után nem bírt többé befolyással a magyarországi ügyek 1569-től kezdve teljesen erdélyi ügyek foglalják el, H. G. tevékenységén fénypontja pedig Komjathiban a 70 évekre esik.

H. G. tehát sokat hányta ott életét Pápai végezte, mint ottani predikátor: duladunán kezdette működését itt is végezte; a reformatus hit e vidéken legerősebb vára, Pápa őri a drága hamvat, a nagy reformátornak ki oly sokakban gyujta fel az igaz hit szövétnekét az igaz tudomány fáklájával. Nyomdáját valószínűleg kapára is magával vitte, de bizonyosan adatok hiányában, semmit nem mondhatunk.

(Folyt. köv.)

Irodalom — művészet.

Ay »Ország-Világ« legutóbbi 40-ik száma a következő érdekes és gazdag tartalommal jelent meg; A vaskapu megnyitása (öt képpel) Dr. Falk Zsigmondtól. Mátyás király. (Dramai prólóg hét képpel). E. Kovács Gyulától. A Ferencz József hid és építési. (Hét arcképpel.) Az aldunai vaskapu szabályozási m. kir. művezetőség személyzete (öt kép.) Egy a sok közül (Novella) Osmann A.-tól. Blanka (Költanecz) Keményfy-tól. Bein bácsi (Regényfolytatás) Tillier Claudtól. Az ezredéves orsz. kiállítás zsűri tagjainak I. csoportja. (Huszonkilencz arckép) Gesztenyében, Pesti M.-tól. Az asszony (novella) Ulapi Belától. Világ folyása, Adorján Sándortól. Vásárhelyi Pál (arckép). A vaskapui királynepok (3 kép). Új hangversenyterem a fővárosban (kép). Rovatok. Hirdetések. Rejtvények stb. Külön melléklet: Szep asszony (Delpit Alfréd regénye.)

Az »Ország-Világ« a legolcsóbb képes hetilap, előfizetési ára negyedévre csak 2 frt. Előfizetéseket a kiadóhivatal czimére kell küldeni (Budapest V. Hold utca 7 sz.) mely mutatványszámokat kívánatra bárkinek ingyen küld.

A »Vasárnapi Ujság« október 4-iki száma 17 képpel s a kövekező tartalommal jelent meg: »Dr. Réczey Imre« (arcképpel.) — »Tompá szobra előtt«. Költemény Szuhay Benedektől; szavalták Tompa Mihály szobrának leleplezése alkalmával Sárospatakon. — Regénytár: »Az eltűnt«. Regény. Irta Szivós Béla (Linek Lajos rajzaival). »Hires aszónyok«. Történeti rajzok. (Mária Lujza francia császárné arcképeivel.) — »A Vaskapu és a közlekedési technika újabb vívmányai.« — »Az aldunai munkálatokról« (képekkel: Hary Gyula rajzai és Erdélyinek a Vaskapu csatorna megnyitási ünnepélyén fölvet fényképei után.) — »Két nap a Vaskapunnál« (képekkel) Markó Miklóstól. — »Hasznos hangyák«. — »Az ezredévi kiállításból: A magyar kereskedelem egy százados intézménye.« — »Egy viking hajó«. — »Az új Ferencz József hid« (képekkel Weinwurm és Divald legújabb fényképei után) — »A kolozsvári Mátyás-szobor ünnepe.« — »Ezredévi ünnepélyek«. — Képek a kiállításról« (képekkel. — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb, rends heti rovatok, A V. U. előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV. egyetem u. 4 sz.) Ugyanot, megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 fat 20 kr.

Uj idők. Az új évnegyed második számába irtak: Bródy Sándor, Szabolcska Mihályt Gárdonyi Géza, Tabori Róbert, Luka Károly, Bodrogi Lajos és Murai Károly, megrajzolták Révi István, Mark Lajos, Grünwald Imre és azonfelül számos sikerült fényképfelvétel is van benne, amely az aktuális heti eseményeket tárgyalja. Az érdeklődőknek a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10) kívánatára ingyen küld mutatványszámot.

A kolozsvári vértanu ünnep.

E lankadatlanul vezetett munka részletes leírása hosszabb fejezetet tenne ki s utmutatásul szolgálna hasonló kutatásnál a czélhoz vezető eljáráshoz.

A honvéd vértanu emlék keletkezése. A kolozsvári honvéd egyesület m. é. nov. 25. gyűlésén a muzeum ör indítványára felkérte Vincze István tisz. tagját, hogy a kolozsvári kőbánya tulajdonos, kőfaragó és építész polgáristársak körében a vértanuk eleste helye közelében emlék felállítására aldozt készségeket kikerje. Ugyancsak több rendbeli kiszállásokkal az emlék felállítására szükséges hely is kiszemeltetett. Ezek folytán áll a honvéd-emlék a m. áll. vasutak területén. A felállításra a területet a kolozsvári üzletvezetőség ajánlatára, a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur III-16, 15070. sz. a. engedte át. A több ezer frt. értékét képviselő emléket S m i l Dávid kőbánya tulajdonos saját költségén állította. — Vastrács kerítéshez a vasanyagot Reményik Lajos és fia vaskereskedő czég díjtalanul adományozta. A kerítés előkészítési munkáját Demjén Ágoston Beczky Péter, Porsche Ferencz, ifj Knauer József műlakatosok teljesítették. A kerítés festését, ezüst színre bronzirozását Grünwald Mór kolozsvári festő ajánlotta fel. Az emlék körül a kerítésen belüli rész cserjékkel való beültetésére és gondozásra Walcz Lajos az Erdélyrészi kertészeti egyeslet igazgatója vállalkozott Az emlék körüli részre 6 drb 1. m. magas puszpáng bokrot ma már néhai Dénes Józsefné urnó adományozott. A kerítésen kívüli 4 szegletre a m. á. v. kolozsvári üzletvezetőtőkének ömérnöke Havas Gyula osztálymérnökégi főnök ültetett 4 hársfát. A vastrács kerítés alatt 50 cm szélességben aszfalt burkolat öntésére Pollák Samu kolozsvári aszfalt

és cément gyáros ajánkozott Ez alá gránit kő alapzatot koczka kővekből Kovács Albert bányatulajdonos helyezett. Az emlék tehát a magas miniszterium s több hasznos polgár áldozatkészége folytán a kezdeményező kolozsvári orsz. tört. éreklje muzeum minden anyagi megterhelése vagy gyűjtés nélkül létesült.

A honvéd vértanu emléket Kolozsvárt időző két század diák a felállítás után nem sokára (egyik év luth. papjelölt a másik pedig tanár jelölt) megrongálta. Felmásztak a talapzatra és az egyenkint több métermázsasúlyú kőgömböket vastag kődarabokkal addig ütötték míg a kősapok eltörték aztán lehengerítették a gömböket a völgybe.

A rongálás ügye a kir. törvényszéknél tárgyalás alatt áll. A rongálást helyre állította Smiel Dávid, az emlék felállítója. Az emlékre ez a felirat tervezetlik:

HONVÉD VÉRTANUK EMLÉKE.

A HAZAÉRT
ÉS A NEMZET JOGAIÉRT
1849. OKTÓBER 18-án
A BITÓFÁN VÉRTANUHALÁLT
SZENVEDETT
TAMÁS ANDRÁS ALEZREDES,
Sz. CSIKMÁDEFALVÁN 1784 X/16.
SÁNDOR LÁSZLÓ ÖRNAGY,
AZ I. SZÉKELY EZRED I-SŐ ZÁSzlÓALJÁBAN
Sz. CSIK-TAPOLCZÁN 1796.

E vértanu emlék a közönségnek általános kegyelet-tárgya. Pünkösöd másod napján május 25-én a kolozsvári szintársulat több tagja oda kivonult a kegyelet adóját leróni. — Óriási közönség csatlakozott a kivonulókhoz. Május 28-án pedig a tornavivodában disz előadást rendezett ennek javára a Makróczy Bánfalvi társulata a mi 54 krt. 05 krt. jövedelmezett a szobor fentartására.

(Vége.)

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 11. Bérlet 5 sz.

Kedden 1896 évi október hó 3-án;

itt először:

Raphael

Eredeti történeti dráma 4 felvonásban, írta:
Várady Antal.

Szerda, október 7-dikén itt másodszer:

UGYANAZ.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piac.

okt. 3

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (párónként — 400 kg-ron felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (párónként 300 kg-ron felüli sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (párónként 20 kg-ron felüli sulyban) 55-53 krig. 4. Fialat közép (párónként 251-320 kg. — sulyban 54-55 krig. 5. Fialat könnyű párónként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz párónként 280 kg. felüli sulyban 52-53 kr. Közép pkint 220-180 kg. fel sulyban 44-45 krig. Könnyű pként 220 kg. terjed sulyban 43-44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 kg fel. II sulyban 53½, 54 krig. Közép pként 220-260 kg terjedő sulyban 45-46 krig. Könnyű pként 220 kg terjedő sulyban 53-54 krig.

Sertés létszám 1896 szept. 29. napján volt kész- setben 5493 drb. 1896. szept. hó 30-ik napján felhaj- talott 579 drb. 1896 szept. 30-ik napján elszállított 401 db. 1896. évi október hó 1-ső napjára maradt készletben 5671 db. A hízott sertés üzletirányzata — átaltoztlan.

Budapesti gabonatösdé

okt. 3.

A készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u s z a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	75	76	76	76
»	77	76	78	720-720
»	79	720	735	80
Tiszavidéki ó	75	76	76	76
»	77	720	720	78
»	79	735	740	80
Pestvidéki ó	75	76	76	76
»	77	715	725	78
»	79	730	735	80
Fehérmegyei ó	75	76	76	76
»	77	720	725	78
»	79	720	735	80
Bácskai ó	75	76	76	76
»	77	720	725	78
»	79	735	740	80
Észak magy	75	76	76	76
»	77	76	78	78
»	79	76	80	80
		Min. hekt.-ben		Ar kilógram.
Rozs elsőrendű	uj	70-72	6.25	6.30
» másodrendű	uj	—	6.15	6.20
Árpa takarmánynak	»	60-62	4.10	4.40
» égetni való	»	62-64	5.20	6.00
» serfőzdei	»	64-66	3.50	5.85
Zab	uj	39-41	3.45	6. —
Tengeri bánsági	uj	—	3.80	5.90
» más nemű	»	—	3.70	3.75
Repeze bánsági	uj	—	0. —	0. —
			10.50	11. —

CSARNOK

Az Ypszilonosék.

— Elbeszélés. —

Fordította: **Kalocsa Róza.**

— (Folytatás.) —

A csomag Bécsből jött és Cserépyné örömtől dobogó szívvel vitte be azt a szoba. Éppen ezen az éjszakán gyötörték össze a legkegyetlenebb képzelődések és csak úgy reggel felé merült hosszantartó tompa, fárasztó álomba; bizonyára akkor csöngethetett a levélhordó és ő nem hallotta meg.

Remegő kézzel bontotta fel a csomagot: képkeret tűnt fel belőle, az ő kedvencének a képével. De csaknem felsikoltott, annyira hasonlónak lett Aladár az ő megboldogult édes apjához, maga az a szürke öltözék és oldal szakáll, melyet most látott először fia arczán; az ifju máskor oly keskeny, érdekes arczocskája most neki keredett, sőt csaknem kövér volt, és tartásában is... szóval Aladárka nem volt többé az arisztokratikus megjelenés, mint előbb és Cserépyné firtette magában, hogy erre figyelmeztetni fogja.

De most a levélhez. Menyire örült, az anya, hogy most az olyan hosszú; mily jóleső érzéssel ült le, kényelmesen elhelyezkedve az asztal mellé, maga elé az asztalra állítván a képet!

Még egyszer megnézte jól a drága vonásokat, azután a levélre hajolt és olvasni kezdett:

„Szeretett Anyám!

Régen nem tudattam magamról semmit, de mint ahogy a képről láthatod, tisztességesen kieviczkeltem a bajból, ennél fogva nekibátorítom magamat és kirukkolok a valósággal. Rettenetes dolgokat állottam ki, kedves mama, és igazán keserves időket éltem át. Azt hiszem, nem vagyok én olyan tehetős, mint te mindig gondoltad, és mily nagy szerencse lett volna rám nézve, ha azt hamarabb felismerjük és én nem gyötörtem volna magamat a sok tanulással, mert én sem tudósna, sem katonának nem születtem. — Itt Bécsben csakhamar beláttam én azt, de téged nem akartalak megszomorítani és azért nem is tudattam vele a sorsnak kegyetlen csapásait, melyek engem egyre másra sujtottak, mert én mindjárt az első évben kenyér nélkül maradtam, és akármibe fogtam, semmi sem sikerült.

Nem is voltam képes semmi erőfeszítésre és mikor egyszer nagyon rosszul voltam és orvoshoz mentem, az azt felelte nekem, hogy rendkívül rosszul vagyok táplálva, nagyon igyekeztem pótolni az elmulasztottakat. És ez, kedves anyám okozza azt is, hogy én olyan ingatag, kitartás nélkül való ember lettem; kérlek ezeket jól figyelembe venni, hogy megbocsáthas nekem titkolódzásomért és azért a mi belőlem lett. Ugyanis Sándornak köszönhetem, a miért végkép tönkre nem mentem, folytonosan segélyezett és tégedet is, édes mama, amennyiben az én nevemben fizette neked havi pénzdet, melyet ugyan a legszivesebben fizettem volna én, ha lett volna miből. Képzeheted kedves mama, mennyire gyötört az engem, mikor te minduntalan köszöngetted az én pénzküldeményeimet. Bizony nem tudom, hova lett az én sok tanulásom, mert a legkisebb alárendelt állásra sem volt az én tudásom kielégítő. Utóljára a Kleiner kávéházban voltam pinczér, ott fedeztem fel legelőször, hogy ügyes kezeim vannak, mert mindent a legjobban csináltam és sohasem törtem össze semmit. Itt ért engem életemnek első örömsugára, ugyanis a kávéház és a hasonnevű vendéglő tulajdonosnője derék, jószívű öze y, olyan idős, mint én, gyermektelen és nagyon körülrajongott asszony.

(Folyt. köv.)

Nyilttér.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos koczázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázzal s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld Henneberg G. (cs. és k. ud. szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven megrendelések pontosan elintéztetnek. II.

Női felöltő raktár.

Női kalap raktár.

Emerich Arnoldné.

Bátorkodom a n. é. női közönség szives tudomására hozni, hogy

az őszi és téli idényre

a legujabb divatu

női confectiók

és

női kalapokban

igen dus választék van raktáron és ama kellemes helyzetben vagyok, hogy azokat

bámulatos olcsó árban

árusítom el.

Tisztelettel

Emerich Arnoldné

Kossuth-utca, városháza épület.

